

INSPIRATIONSPUNKTER

[KUN DET TALTE ORD GÆLDER]

16. november 2021

Samråd i KUU alm. del den 23. november 2021.

Spørgsmål C-E om de udfordringer, som mindre frivillige foreninger oplever som følge af hvidvaskreglerne, stillet efter ønske fra Marianne Jelved (RV), Dennis Flydtkjær (DF), Stén Knuth (V) og Birgitte Bergman (KF) den 6. oktober 2021.

[Indledning]

- Tak for ordet og tak for invitationen til samrådet i dag om frivillige foreningers rammevilkår.
- De fleste af os har været medlem af en idræts- og fritidsforening, ungdomsklub eller lignende. Og et stærkt og rigt foreningsliv i Danmark er essentielt for de fleste af os. Foreningerne er med til at forme os. Til at forme fællesskabet mellem os. Derfor er det vigtigt, at foreningerne har gode rammer for at udfolde sig, og vi ønsker som regering et stærkt foreningsdanmark, og derfor har vi også her i dag igen en fælles dagsorden i at undersøge, hvordan vi kan gøre det lettere at være forening i Danmark.
- Samtidig er det vigtigt for os alle sammen, at vi bekæmper samfundsundergravende økonomisk kriminalitet – uanset om det er skatteunddragelse, snyd med offentlige midler eller finansiering af terrorisme. Det siger sig selv, at kriminalitet er helt uacceptabelt, også når den foregår gennem foreninger.

Derfor har der også de senere år har været bred politisk enighed om at styrke indsatsen mod hvidvask og terrorfinansiering.

- Det er et vigtigt element i et stærkt samfund, at der bliver slået hårdt ned på hvidvask og anden økonomisk kriminalitet, og at vi gør en stor indsats for at forhindre kriminaliteten. Og der er ingen tvivl om, at det også er i de frivillige foreningers egen interesse, at de ikke misbruges eller bliver et sted, hvor ulovligheder får frit spil.
- Omvendt skal den ordentlige del af foreningsdanmark – spejderne, badmintonklubben, børnecancerfonden og så videre – selvfølgelig ikke rammes unødigt hårdt af reglerne. De frivillige i foreningsdanmark og dem, som gør en ekstra indsats for medborgerne fra Thy til Tårnby, skal have gode rammevilkår.
- Det er derfor vigtigt, at vi opnår den rette balance.

[Besvarelse af samrådsspørgsmål C]

- I samrådsspørgsmål C bliver kulturministeren og jeg spurgt, hvordan og hvornår regeringen har tænkt sig at inddrage Folketingets partier i løsningen af problematikken om de byrder, som foreningslivet oplever som følge af hvidvaskreguleringen. Og hvordan regeringen forholder sig til beretningen over beslutningsforslag B 101.

- Som kulturministeren nævnte, havde vi i torsdags som bekendt et fælles møde med blandt andet spørgerne om opfølgningen på anbefalingerne fra Arbejdsgruppen om foreninger.
- Jeg vil gerne kvittere for den gode drøftelse af, hvordan vi kan gøre livet lidt lettere for foreningerne, samtidig med at vi fortsat varetager den meget vigtige samfundsmæssige opgave, det er at forebygge hvidvask og terrorfinansiering.
- Nu vil vi arbejde videre med den praktiske opfølgning på anbefalingerne, og vi vil løbende orientere og på den måde også inddrage ordførerne i arbejdet.

[Besvarelse af samrådsspørgsmål D]

- I samrådsspørgsmål D bliver jeg spurgt, om jeg vil beskrive, hvilke initiativer regeringen har taget eller forberedt indtil nu på baggrund af de anbefalinger, som fremgår af ”Idékatalog - forslag til at lette byrder for foreninger” fra 24. juni 2021.
- Som det fremgår af idékataloget, anbefaler arbejdsgruppen, at de relevante myndigheder i dialog med foreningerne og Finans Danmark udarbejder en model for risikoklassifikation af foreninger. Arbejdsgruppen anbefaler, at arbejdet skal kunne ligge klar i 2. halvår 2021.

- For at kunne nå det, og af hensyn til at kunne sikre ordentlig inddragelse af foreningerne og Finans Danmark, har Erhvervsministeriet, Finanstilsynet, Politiets Efterretningstjeneste og Hvidvasksekretariatet igangsat et arbejde med at udvikle en model for risikoklassifikation af foreninger.
- Foreningerne og Finans Danmark er blevet inddraget i myndighedernes arbejde, og udkastet til risikomodel er blevet drøftet på et møde mellem parterne. Der er også aftalt yderligere møder mellem parterne senere på året.
- Jeg forstår, at parterne har taget godt imod, at arbejdet er igangsat, og at de er blevet inddraget heri.
- Det mener jeg er positivt, og jeg mener, at det gavtede den drøftelse, som vi i fællesskab havde i torsdags, at der faktisk ligger et reelt udkast til, hvordan en sådan model kunne se ud.
- Jeg er glad for, at ordførerne [generelt] tog godt imod udkastet. Når vi har det færdige resultat af vejledningen, må vi sammen tage stilling til, om vi så mener, at det er en vej, vi skal gå for at sikre, at foreninger oplever mindst muligt administrativt bøv l i deres møde med banken.
- I forhold til anbefalingen om en model for digital registrering er der behov for en række dybere overvejelser, inden vi sætter det videre arbejde i gang. Nogle foreninger har i

forhold til en løsning fx udtrykt forbehold, bl.a. om det vil betyde flere byrder eller bureaukrati for foreningerne, hvis man gik den vej.

- Derudover er der behov for et nærmere analysearbejde af de tekniske, juridiske og økonomiske implikationer, der er forbundet med at udvikle en model for central digital registrering af foreningernes data.
- Som vi drøftede vi på vores møde i torsdags, vil vi derfor sætte arbejdet i gang med henblik på efterfølgende politisk stillingtagen. Vi forventer, at arbejdet afsluttes medio 2022.
- Foreningsarbejdsgruppens tredje og sidste anbefaling om en guide til formelle rammer for foreninger bliver håndteret i overensstemmelse med arbejdsgruppens anbefalinger af Finans Danmark og foreningerne selv.

[Besvarelse af samrådsspørgsmål E]

- I samrådsspørgsmål E bliver jeg spurgt, om regeringen vurderer:
 - at den bedste løsning for foreningslivet er en opdateret vejledning for bankerne, der bliver udarbejdet af Finanstilsynet om risikovurderinger af foreninger

- eller om den bedste løsning er en lovændring, der kan sikre, at de fleste foreninger kan risikoklassificeres som lavrisiko. Hvilket betyder, at foreningerne kan spare ressourcer som følge af bankernes mindskede dokumentationskrav.
- Det er vigtigt at være opmærksom på, at uanset om man vælger en vejledning eller en lovændring, så skal formålet være, at risikovurderingen af kunderne skal være *rigtig*. Ikke at risikovurderingen skal føre til et bestemt *resultat*, uanset om man er høj- eller lavrisikokunde.
- Jeg har alligevel en forventning om, at en stor del af de danske foreninger vil kunne klassificeres som lavrisiko med hjælp fra en ny vejledning.
- Langt de fleste foreninger i Danmark har et legitimt formål. Derfor vil mange foreninger kunne kategoriseres som lavrisikokunder. Men det afhænger af bankens konkrete vurdering af den enkelte kunde.
- Hvidvaskloven bygger på en risikobaseret tilgang. Det betyder, at bankerne skal basere deres kundekendskabsprocedurer af den enkelte kunde på en risikovurdering af kunden. Det gælder også i forhold til foreninger.
- Vurderer en bank, at en kunde er en lavrisikokunde, kan bankerne begrænse omfanget af deres kundekendskabs-

procedurer, og foreningen vil blive mødt med færre dokumentationskrav. Både foreningen og banken vil på den måde opleve færre byrder.

- Alligevel kan bankerne ikke ud fra en generel betragtning alene karakterisere en forening som lavrisikokunde. Det kunne f.eks. være ud fra foreningens navn eller dens størrelse. – Og det giver næsten sig selv da, hvis det var tilfældet, vil foreninger med illegitime hensigter have opskriften på at se ”uskyldige” ud.
- Der er foreninger, som skal anses som højriskokunder. Det gælder også mindre foreninger.
- Det vil derfor ikke være i overensstemmelse med formålet bag hvidvaskloven at gennemføre en lovændring, som fastsætter specifikke regler for, hvornår en bestemt kundegruppe kan karakteriseres som lavrisiko.
- Det vil heller ikke være i overensstemmelse med den risikobaserede tilgang i hvidvaskloven at fastsætte, hvilke specifikke oplysninger en bank skal indhente om en bestemt kundegruppe, f.eks. foreninger, for at have et tilstrækkeligt kendskab til kunderne.
- Den type regler kan i sidste ende resultere i, at bankerne bliver forpligtede til at indhente *flere* oplysninger, end de ellers ville indhente, fordi loven i så fald vil skulle favne alle

foreninger og sikre, at bankerne i enhver tænkelig situation har opnået det nødvendige kendskab til foreningen.

- Det vil selvsagt ikke være i foreningernes interesse.
- Hvidvaskloven bygger på EU's hvidvaskdirektiv, som Danmark er forpligtet til at følge. I forbindelse med implementeringen af EU's 4. hvidvaskdirektiv i 2017 blev det faktisk fra dansk side undersøgt, om det var muligt at undtage foreninger fra kravene om kundekendskabsprocedurer.
- EU-Kommissionen svarede, at det ikke vil være i overensstemmelse med direktivet at gøre undtagelser fra kundekendskabsforpligtelsen for foreninger, end ikke for foreninger som har et velgørende formål.
- Det hører med til historien, at I Danmark har vi implementeret hvidvaskdirektivet tekstnært og har ikke indført yderligere krav eller skærper i forhold til bankernes forpligtelser om kundekendskabs-procedurerne. Det er derfor ikke muligt at lempe lovgivningen på området.
- Det vil principielt være muligt at fastsætte de kriterier, som skal anvendes i risikovurderingen, i eksempelvis en bekendtgørelse.

- Men det vil betyde, at mulige nye kriterier, som kan pege på, at en forening er lavrisiko, ikke vil kunne implementeres lige så fleksibelt, som de kan i en vejledning. Derfor er det også den faglige vurdering, at det hverken ville være hensigtsmæssigt eller særlig brugbart.
- Samtidig skal vi huske på, at det er i foreningernes og bankernes *fælles* interesse at gøre det så nemt som muligt at gennemføre kundekendskabsprocedurer på foreninger. Hvis en forening kategoriseres som lavrisiko, vil både foreningen og banken opleve færre administrative byrder.
- Bankerne har efterspurgt vejledning fra myndighederne for, hvornår foreninger kan kategoriseres som lavrisiko, og på den måde blive del af de lempede kundekendskabsprocedurer.
- Derfor mener jeg, at en vejledning kan opfylde det formål, vi fælles er på jagt efter her, om færre administrative byrder mest effektivt og hensigtsmæssigt.,
- Jeg ser frem til at modtage den endelige version af vejledningen om foreninger, så vi kan gøre det lidt nemmere at være forening i Danmark - Uden at vi går på kompromis med den afgørende indsats mod hvidvask og terrorfinansiering.
- Tak for ordet.